

Optimeret fodring af den drægtige so fra løbning til faring

Jakob Johannsen, Ph.D. studerende, Aarhus Universitet
Thomas S. Bruun, chefkonsulent, SEGES Innovation

DVHS Møde, Comwell Kolding
3. november 2023

AARHUS
UNIVERSITET

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

SEGES
INNOVATION

Dette kommer I til at høre om ...

Soens (fysiologiske) rejse fra løbning til faring

Reetablering af huld // muskeltilvækst // vækst af moderkager // fostervækst // yvertilvækst

Hvordan skal soen fodres i løbet af drægtigheden

Fodring fra løbning til få dage før faring // ekstra foder i sen drægtighed // ekstra protein i sen drægtighed

Hvordan skal soen fodres i transitionsperioden

Foderstyrke op til faring // protein og aminosyrer op til faring

Konklusioner

Perspektiver

Trends i fodring af drægtige søer

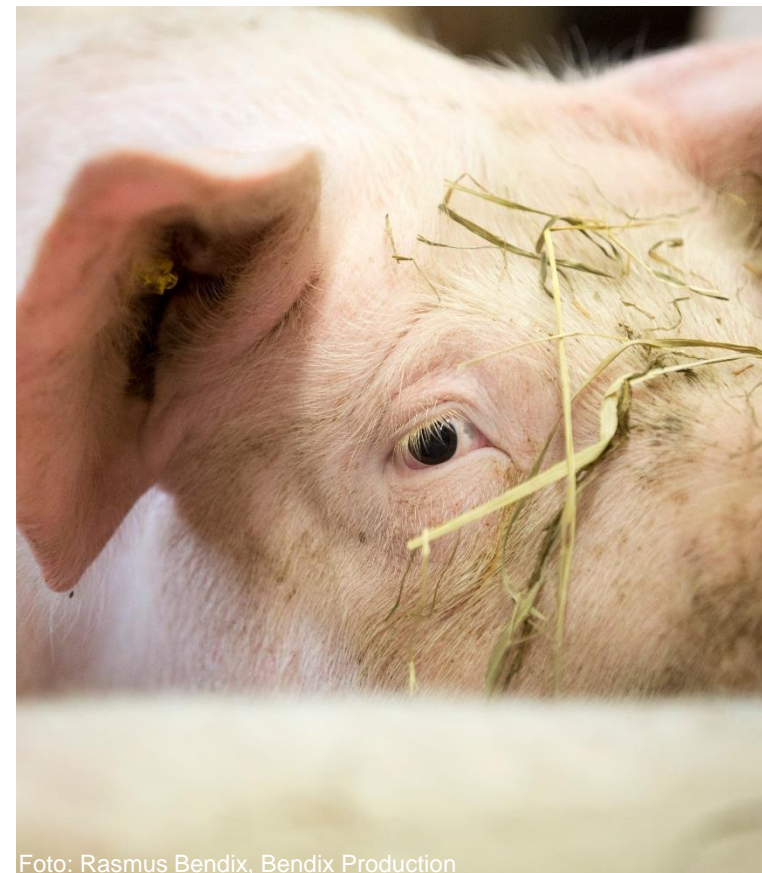
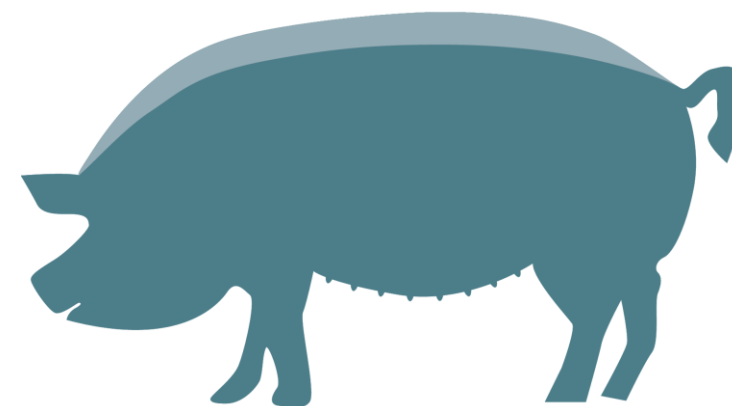
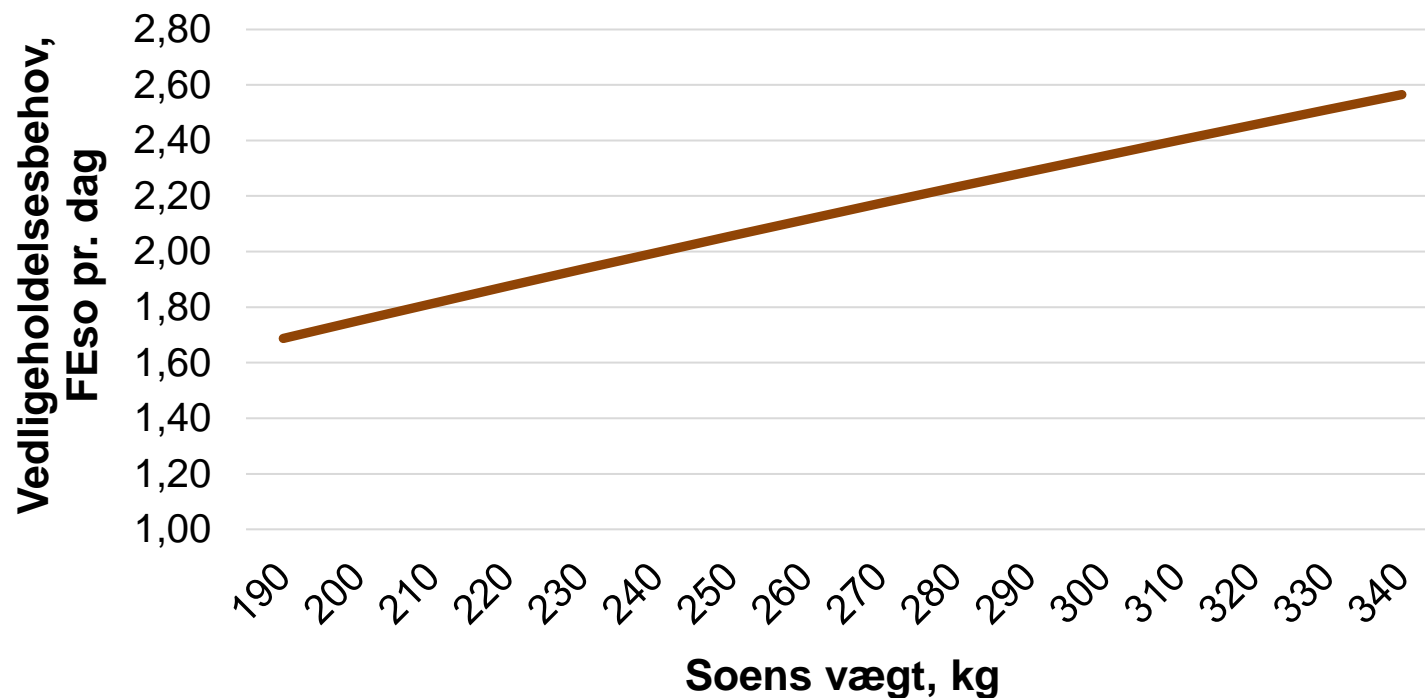

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Reetablering af huld

Fokusområde i specielt tidlig drægtighed

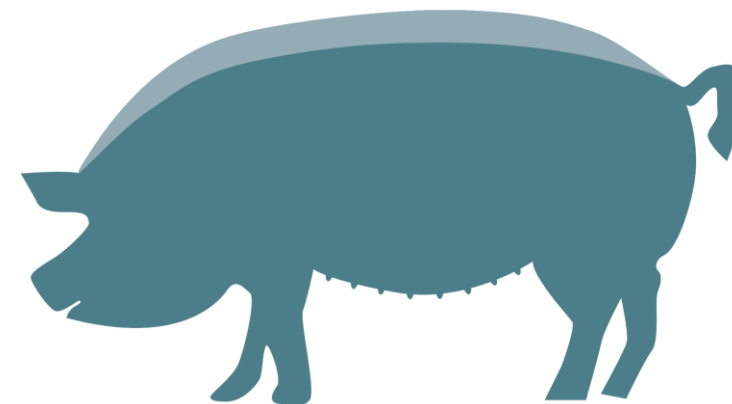
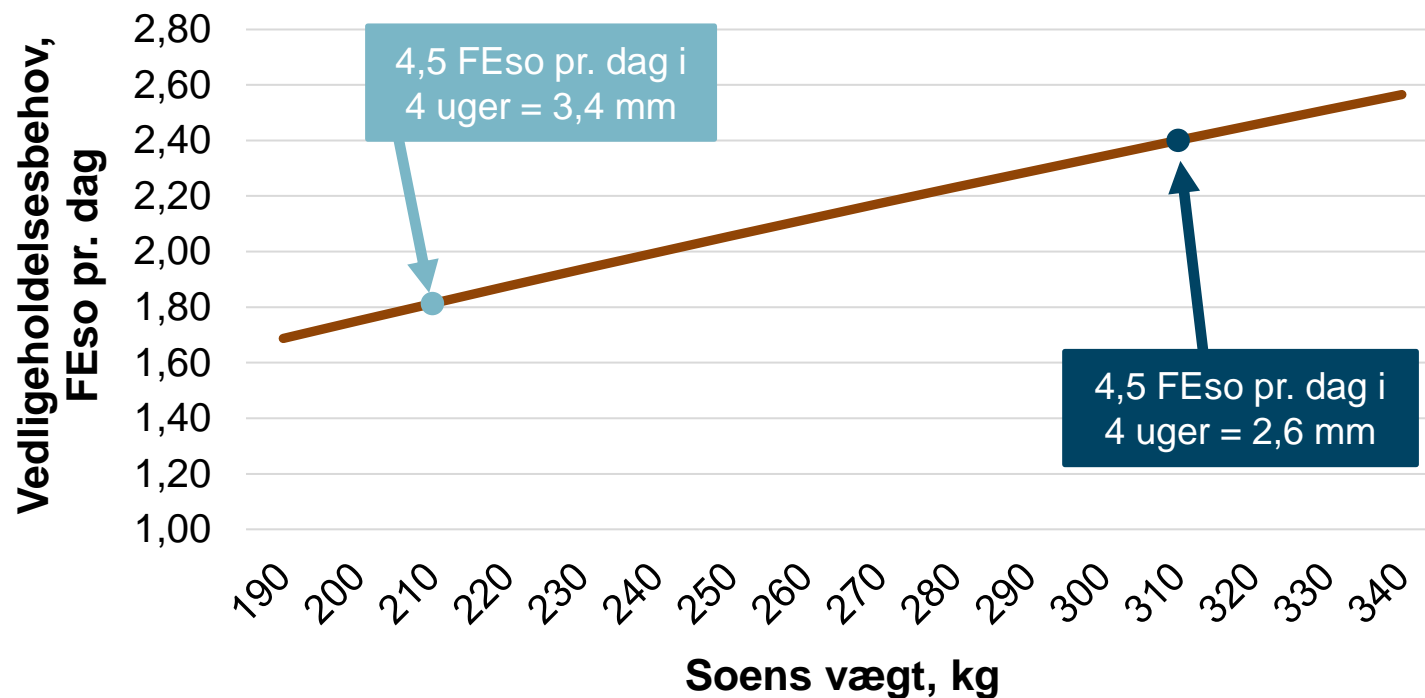
- Nuværende anbefaling er at reetablere tabt huld så hurtigt som muligt efter løbning
  - Det koster ca. 20-25 FEso ud over vedligeholdelsesfoder at opnå 1 mm rygspæk

Reetablering af huld

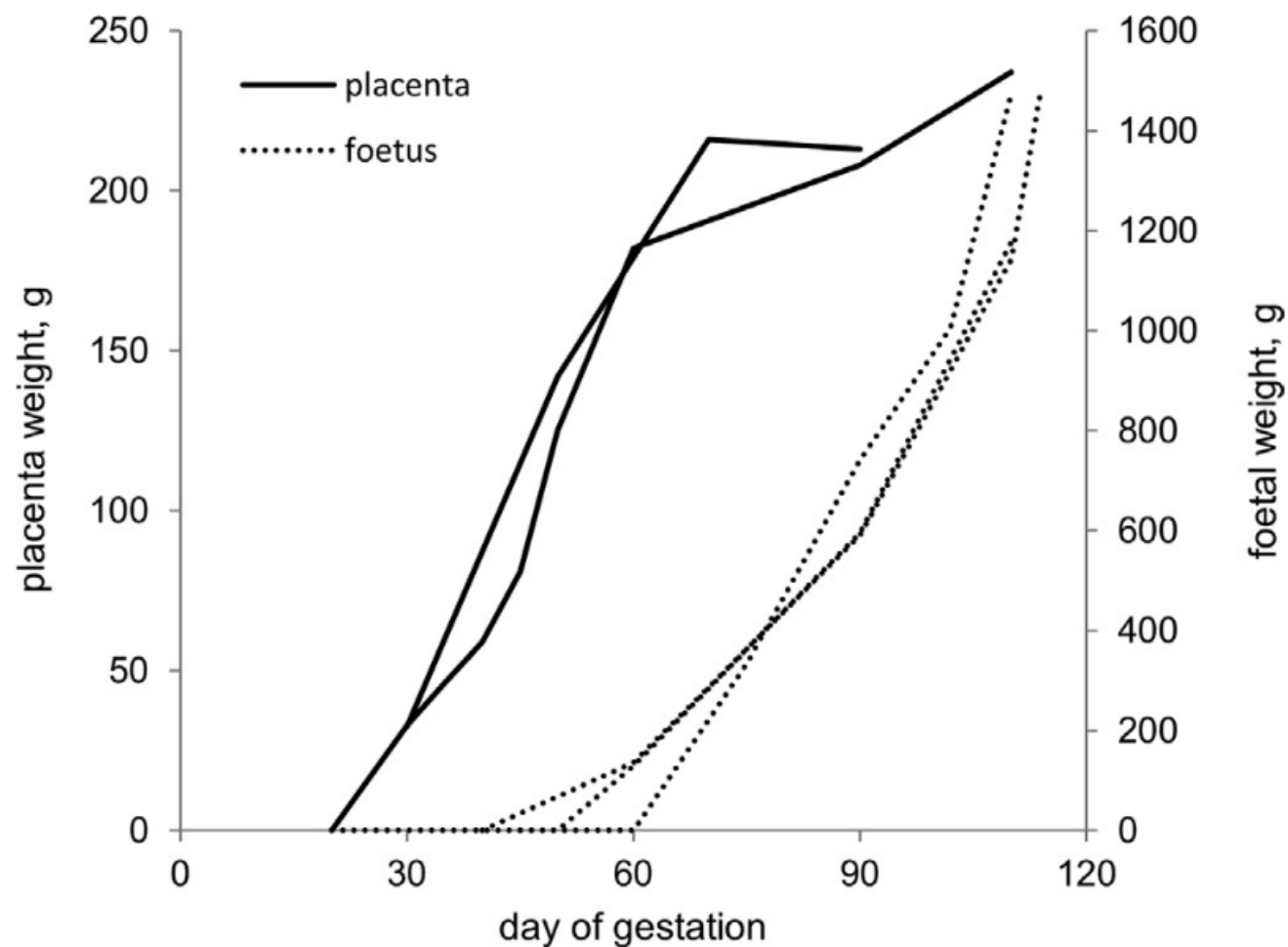
Fokusområde i specielt tidlig drægtighed

- Nuværende anbefaling er at reetablere tabt huld så hurtigt som muligt efter løbning
  - Det koster ca. 20-25 FEso ud over vedligeholdelsesfoder at opnå 1 mm rygspæk

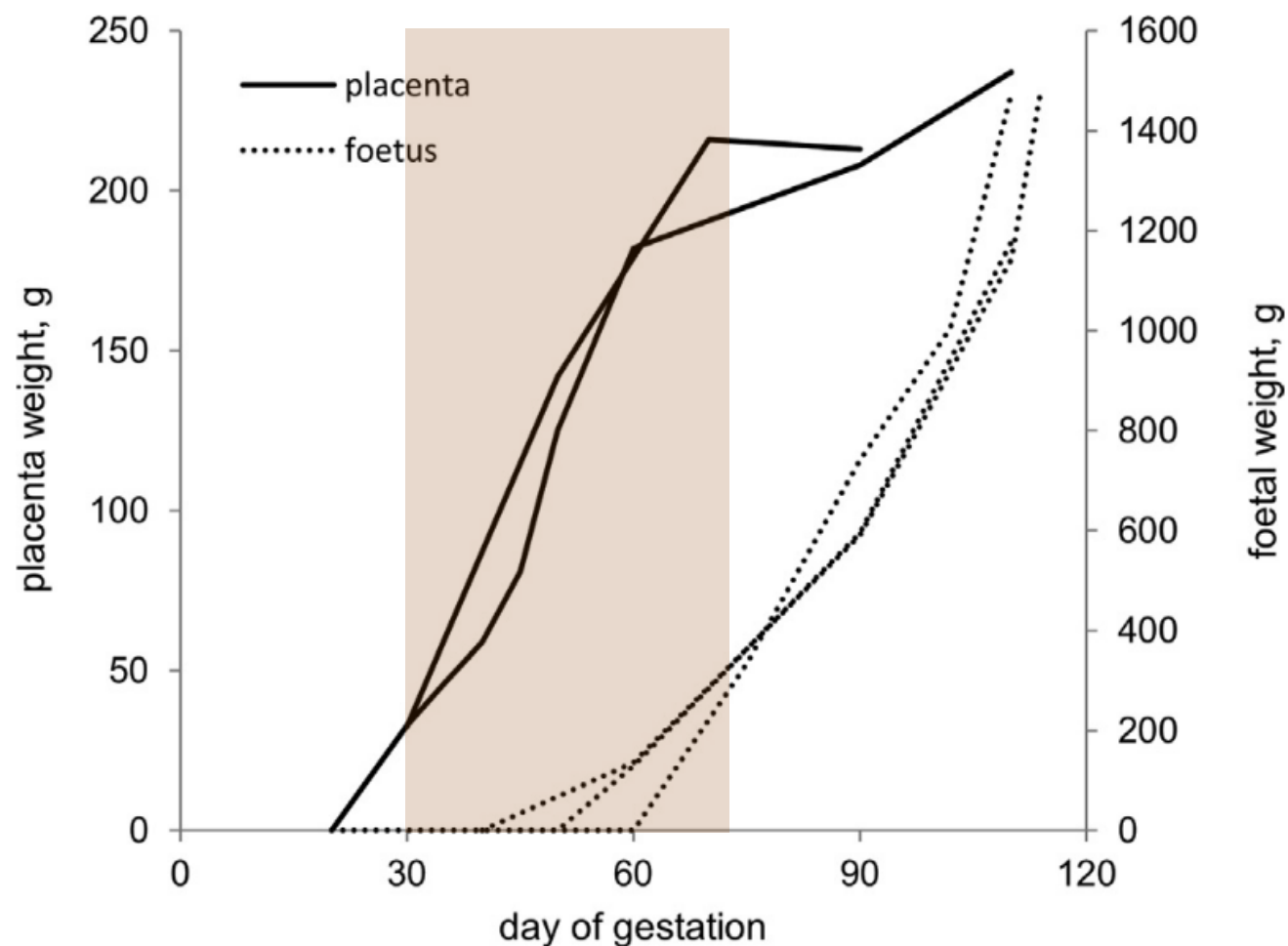
Vækst af placenta og fostre

Begrænsninger i viden indenfor dette område

Vækst af placenta og fostre

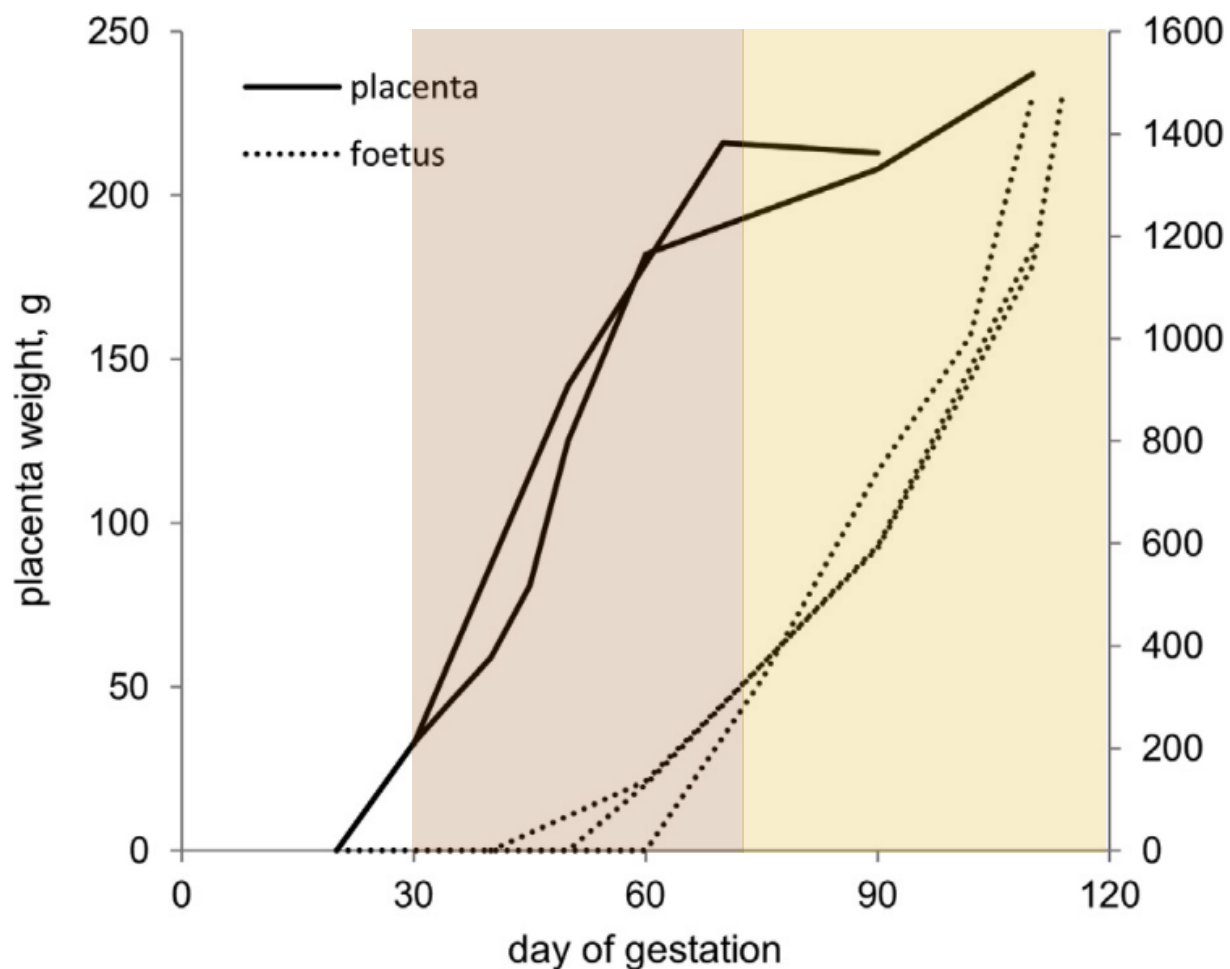
Begrænsninger i viden indenfor dette område

Fodring i midt drægtighed ⇒ Fodring af placenta

Vækst af placenta og fostre

Begrænsninger i viden indenfor dette område

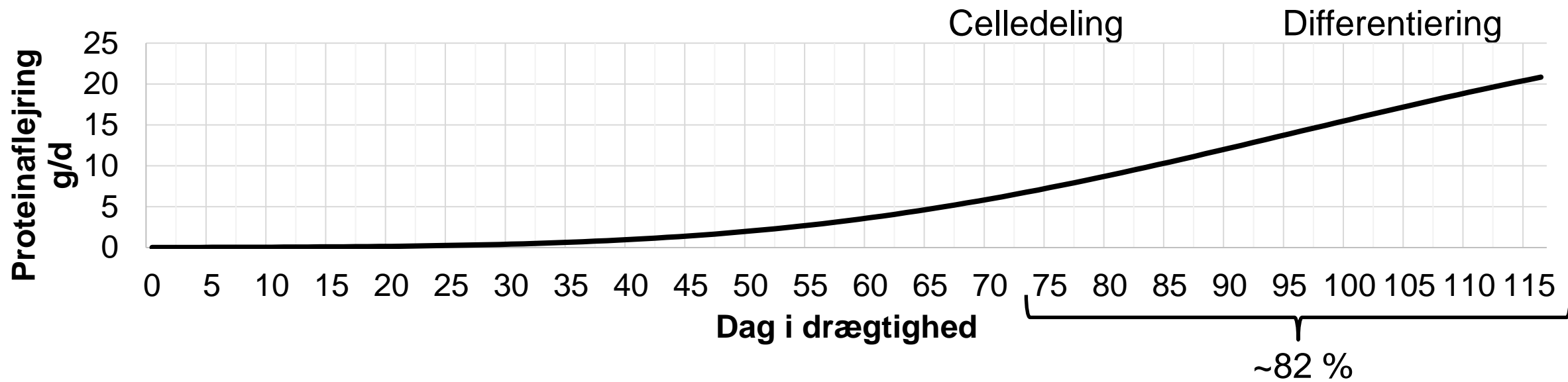
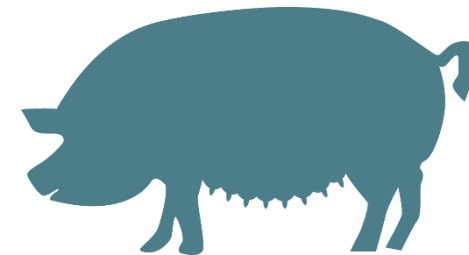
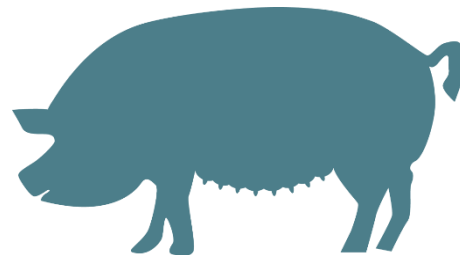
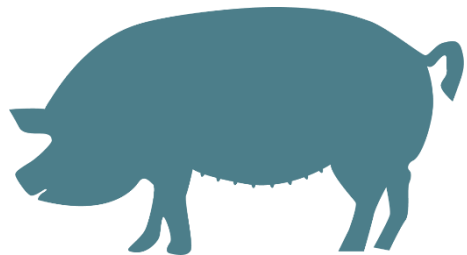

Fodring i midt drægtighed ⇒ Fodring af placenta

Fodring i sen drægtighed ⇒ Fodring af fostre

Yvertilvækst

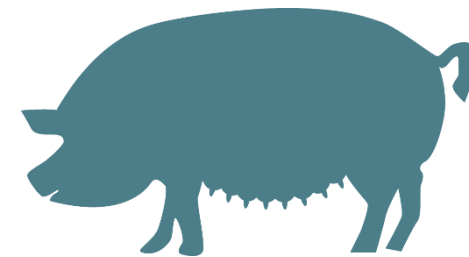
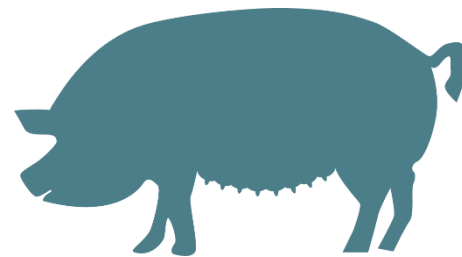
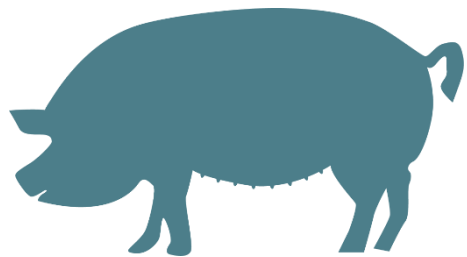
Accelereret tilvækst i sen drægtighed

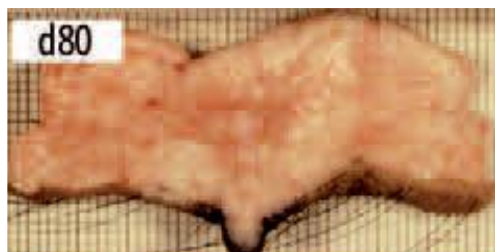
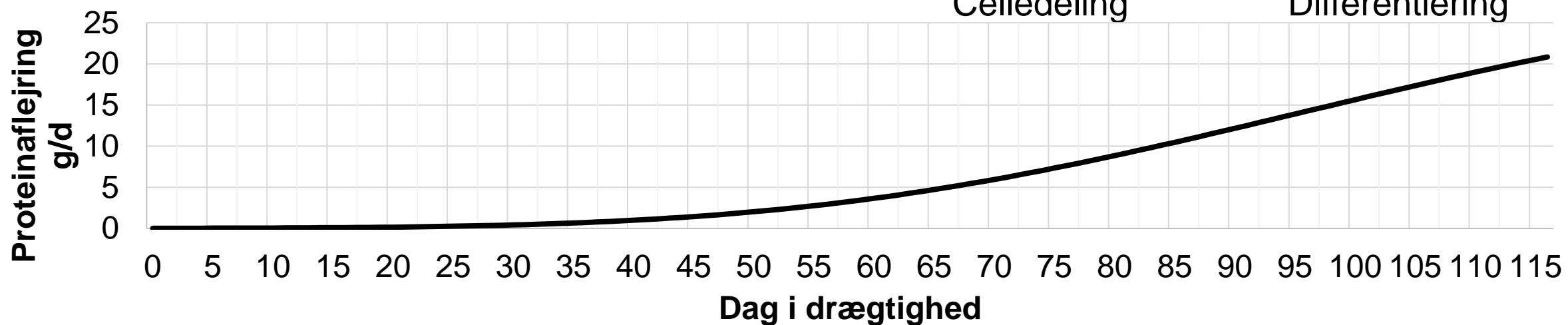
Yvertilvækst

Accelereret tilvækst i sen drægtighed

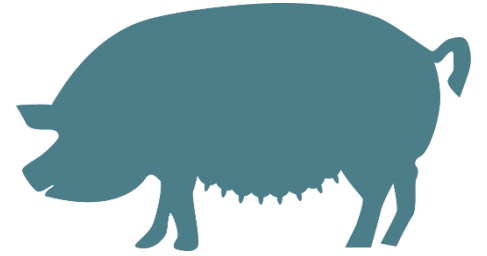
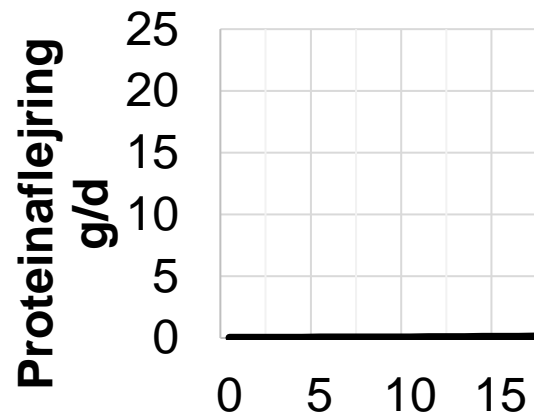
Celledeling

Differentiering

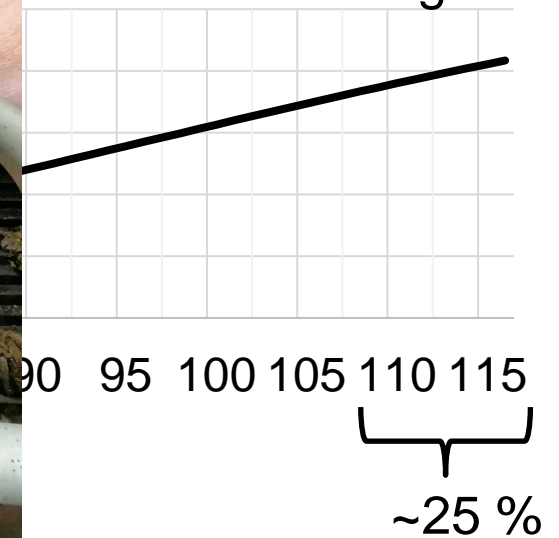

Yvertilvækst

Accelereret tilvækst i sen drægtighed

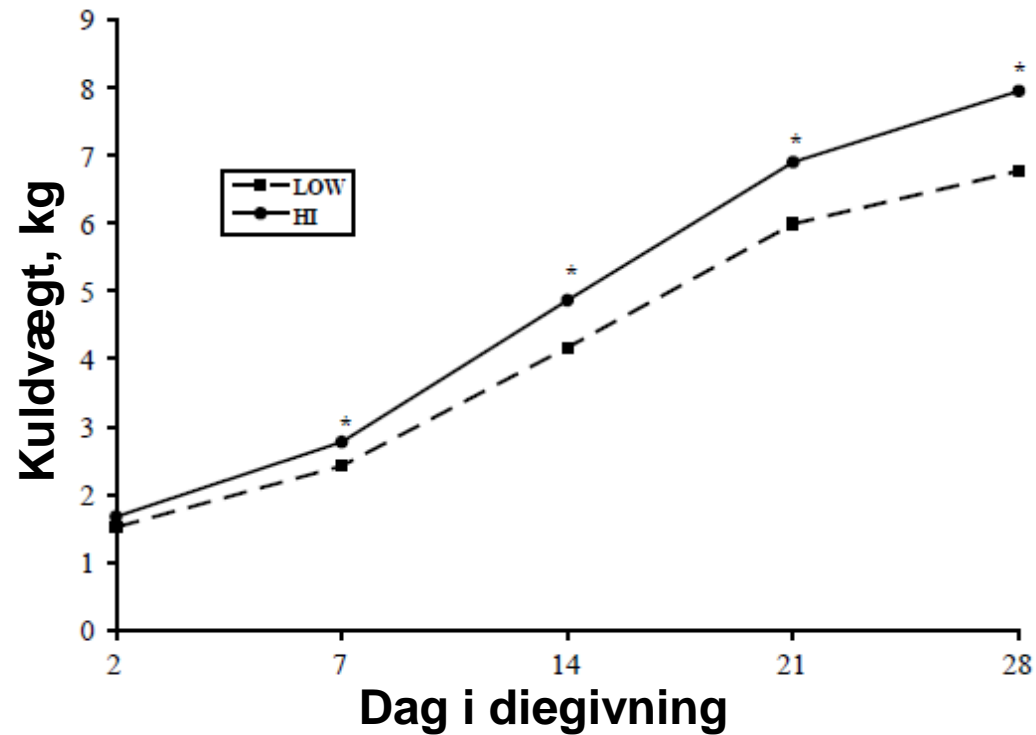

Differentiering

Yvertilvækst

Grundlaget for en god mælkeproduktion

**Høj mælkeydelse
=
Mere DNA, RNA og protein**

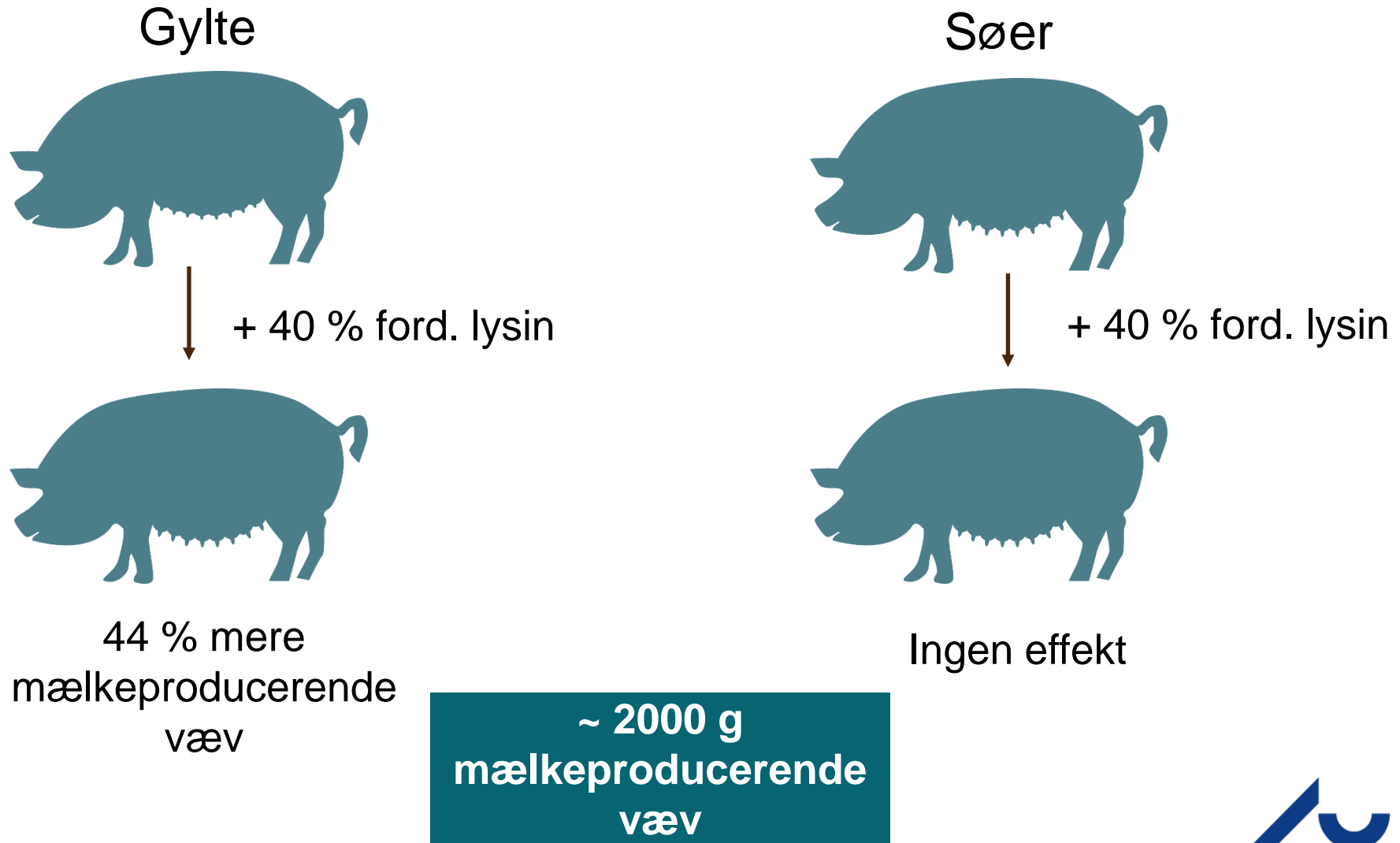
Reference: Farmer et al. (2010). *Canadian Journal of Animal Science*. 90(3): 379-388. <https://doi.org/10.4141/CJAS09124>

Yvertilvækst

Afhængig af alder

Øvre genetisk grænse for yvertilvækst

Dette kommer I til at høre om ...

Soens (fysiologiske) rejse fra løbning til faring

Reetablering af huld // muskeltilvækst // vækst af moderkager // fostervækst // yvertilvækst

Hvordan skal soen fodres i løbet af drægtigheden

Fodring fra løbning til få dage før faring // ekstra foder i sen drægtighed // ekstra protein i sen drægtighed

Hvordan skal soen fodres i transitionsperioden

Foderstyrke op til faring // protein og aminosyrer op til faring

Konklusioner

Perspektiver

Trends i fodring af drægtige søer

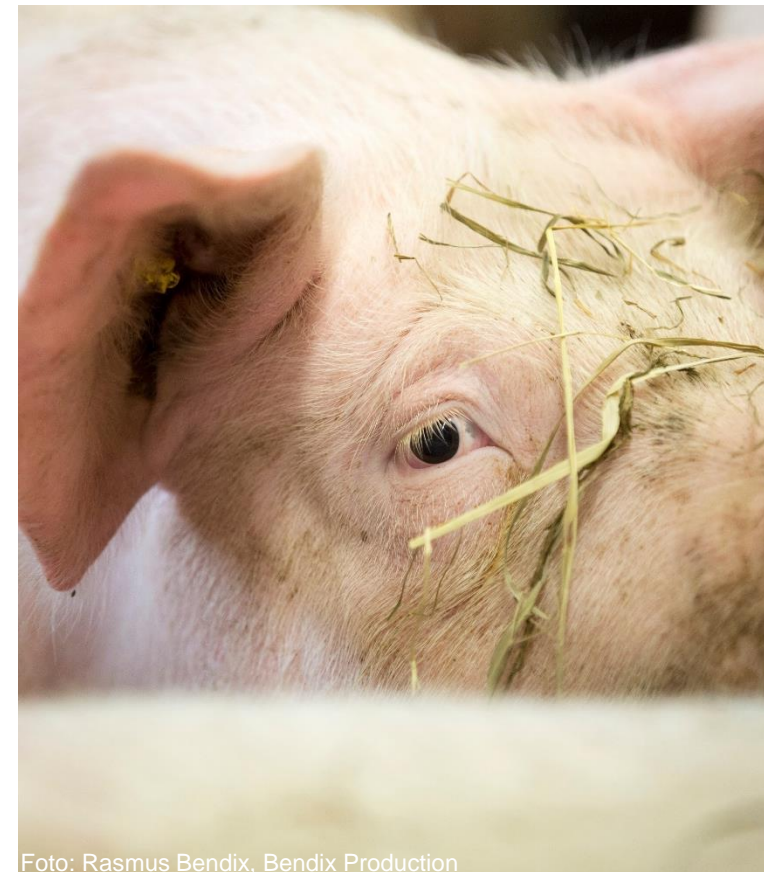

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

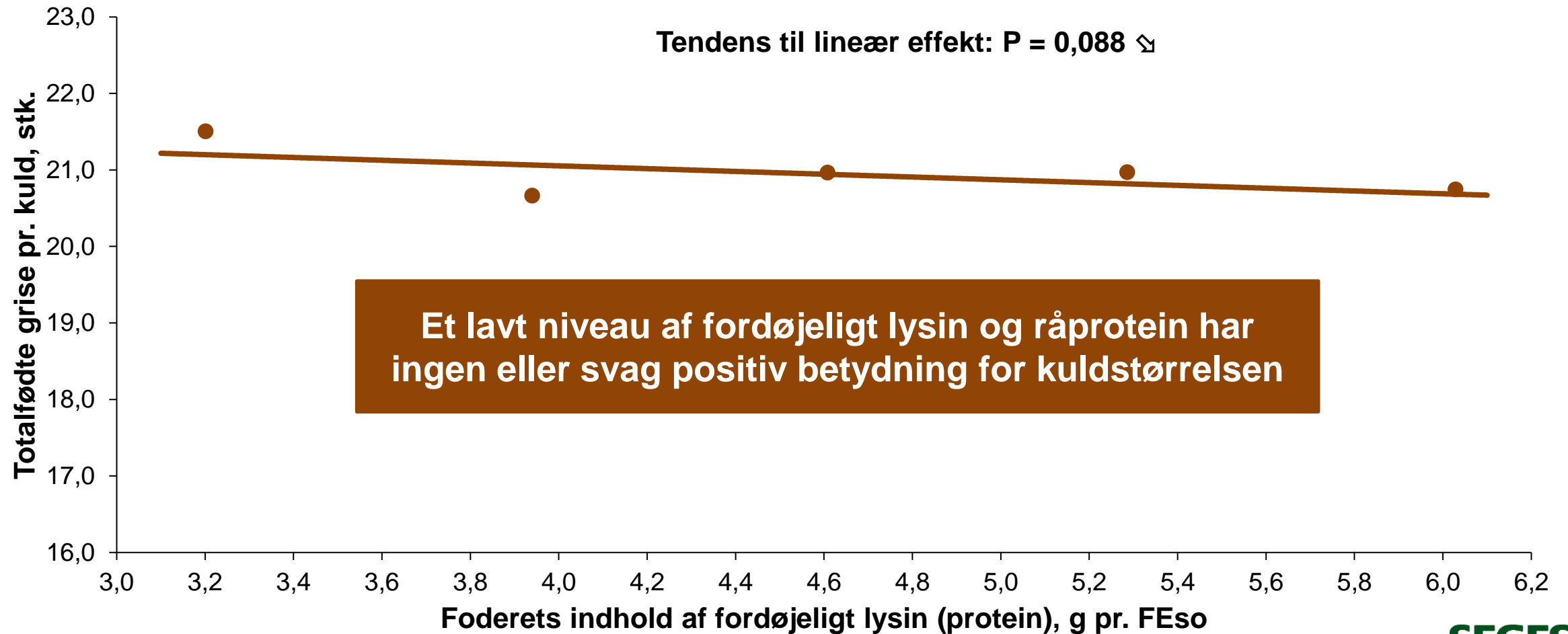
Fordøjeligt lysin og protein til drægtige søer i hele drægtigheden

Ingen eller yderst begrænset påvirkning af kuld størrelse

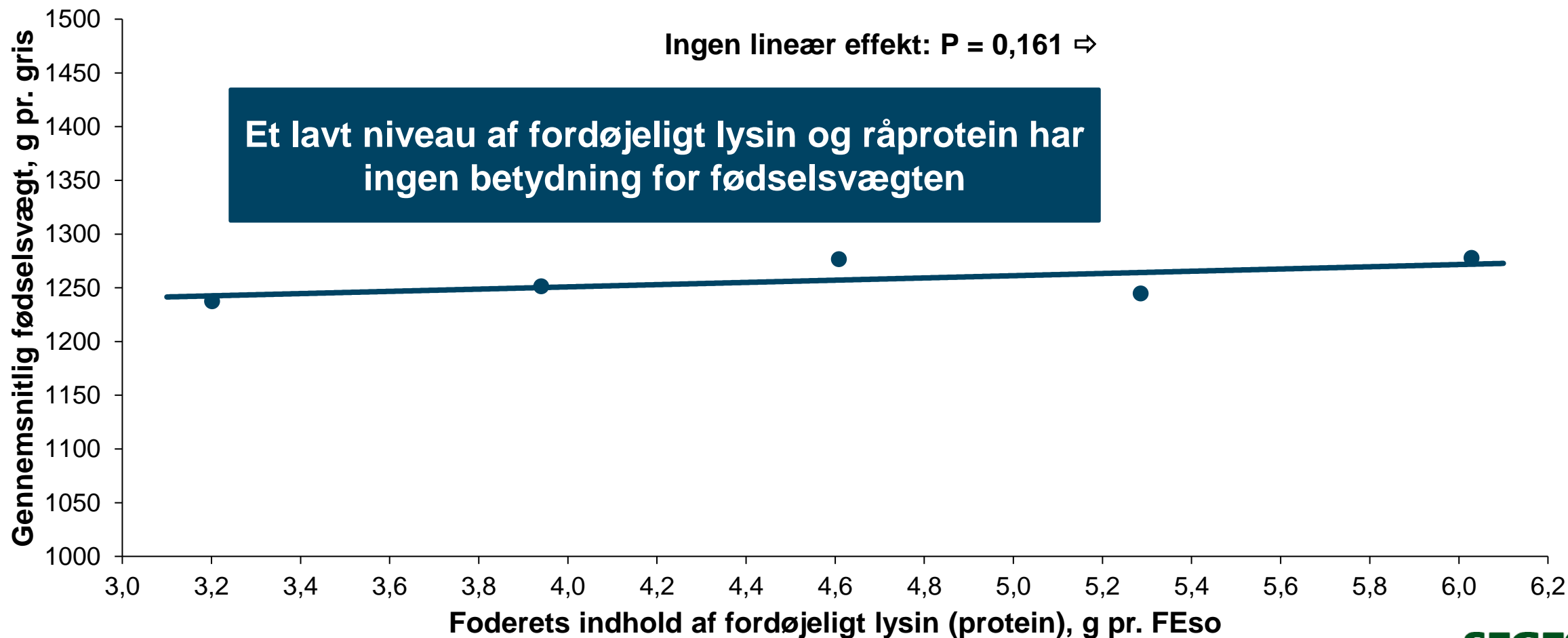
Fordøjeligt lysin og protein til drægtige søer i hele drægtigheden

Ingen eller yderst begrænset påvirkning af kuldstørrelse

Fordøjeligt lysin og protein til drægtige søer i hele drægtigheden

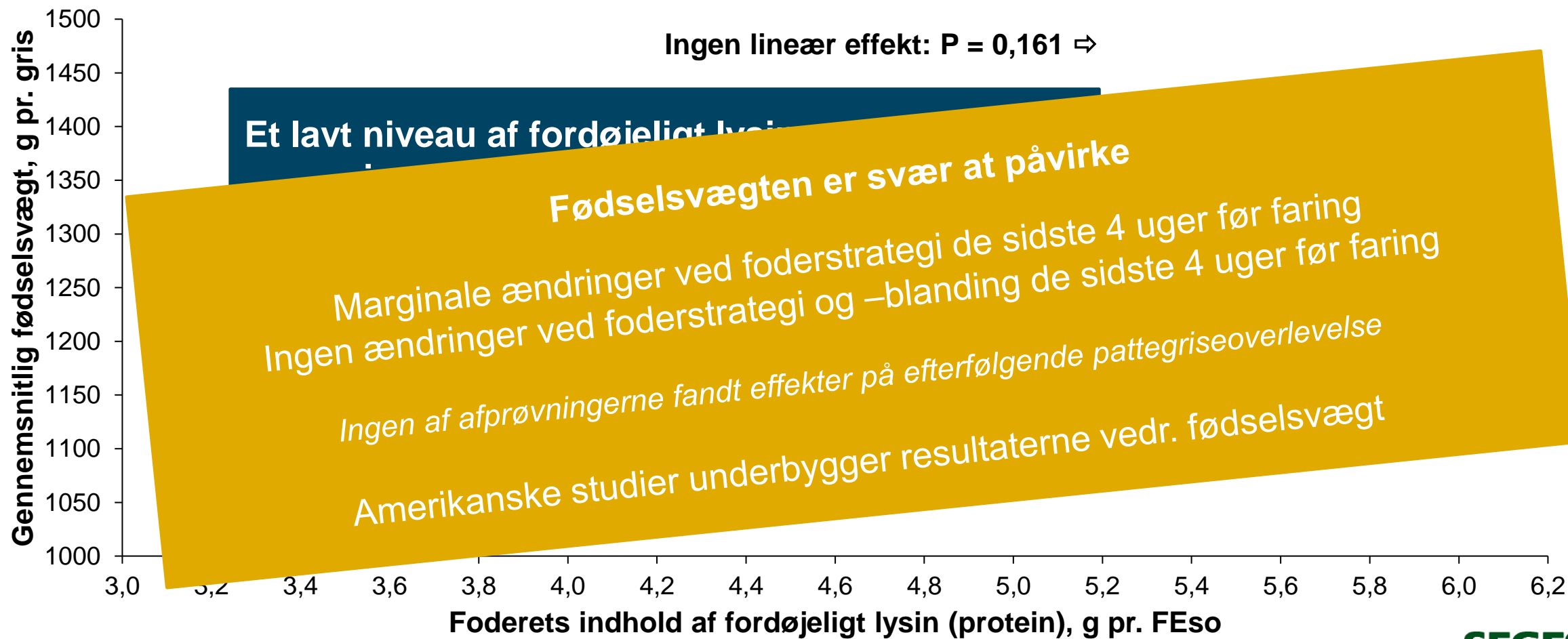
Ingen påvirkning af fødselsvægt

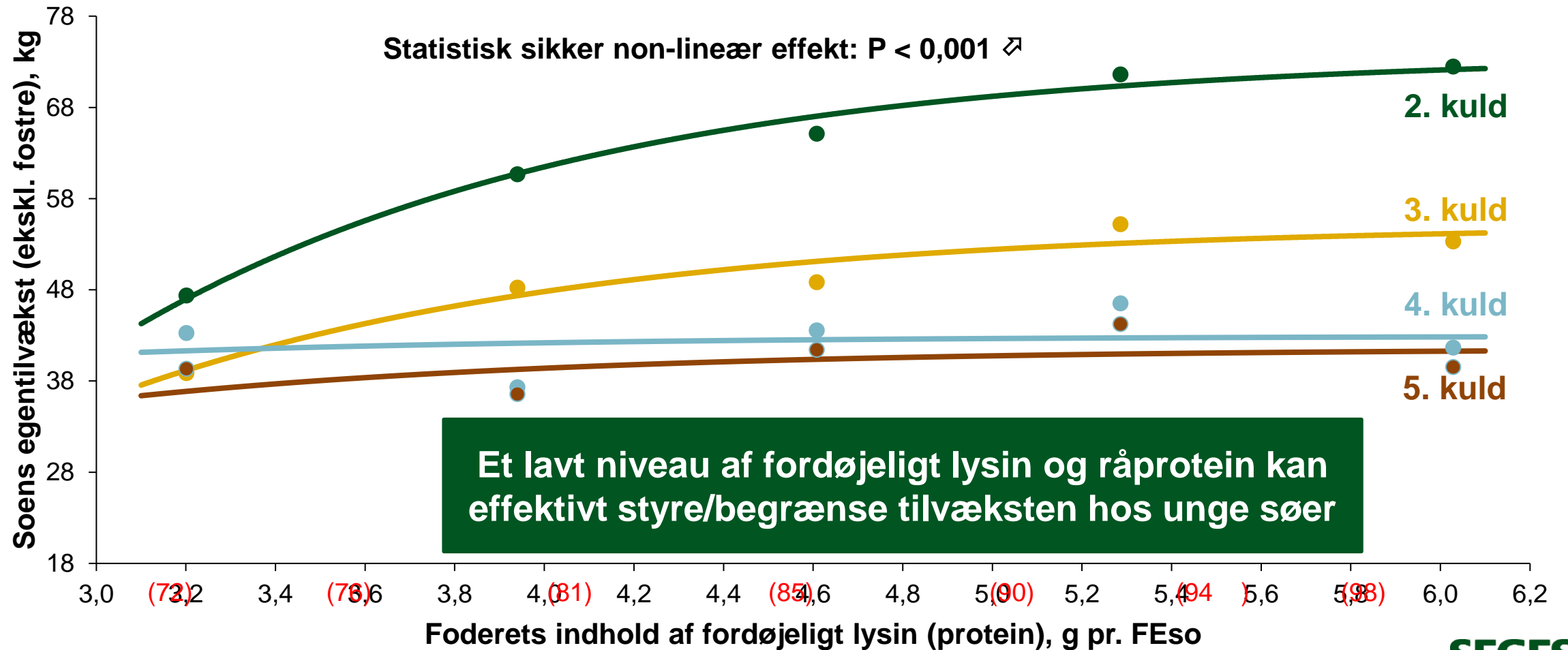
Fordøjeligt lysin og protein til drægtige søer i hele drægtigheden

Ingen påvirkning af fødselsvægt

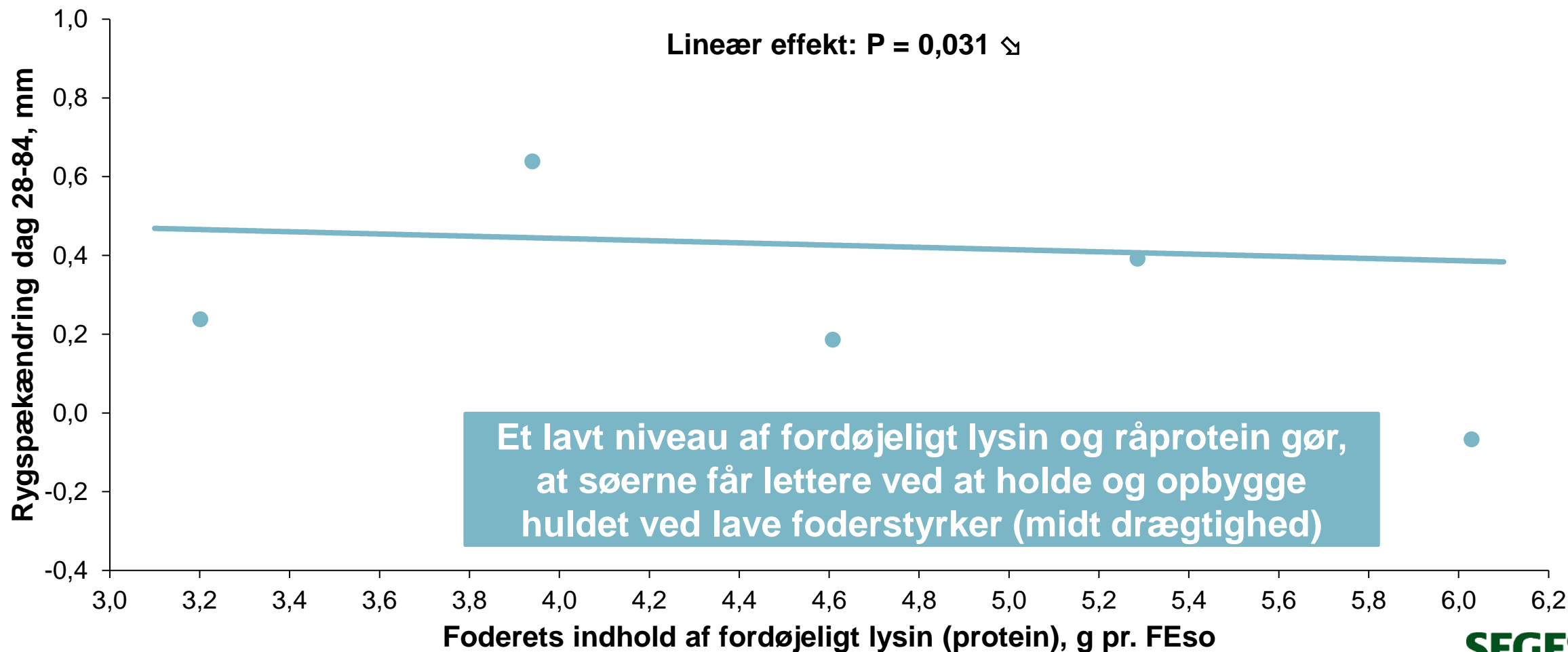
Fordøjeligt lysin og protein til drægtige søer i hele drægtigheden

Unge søer vokser for kraftigt ved høje niveauer

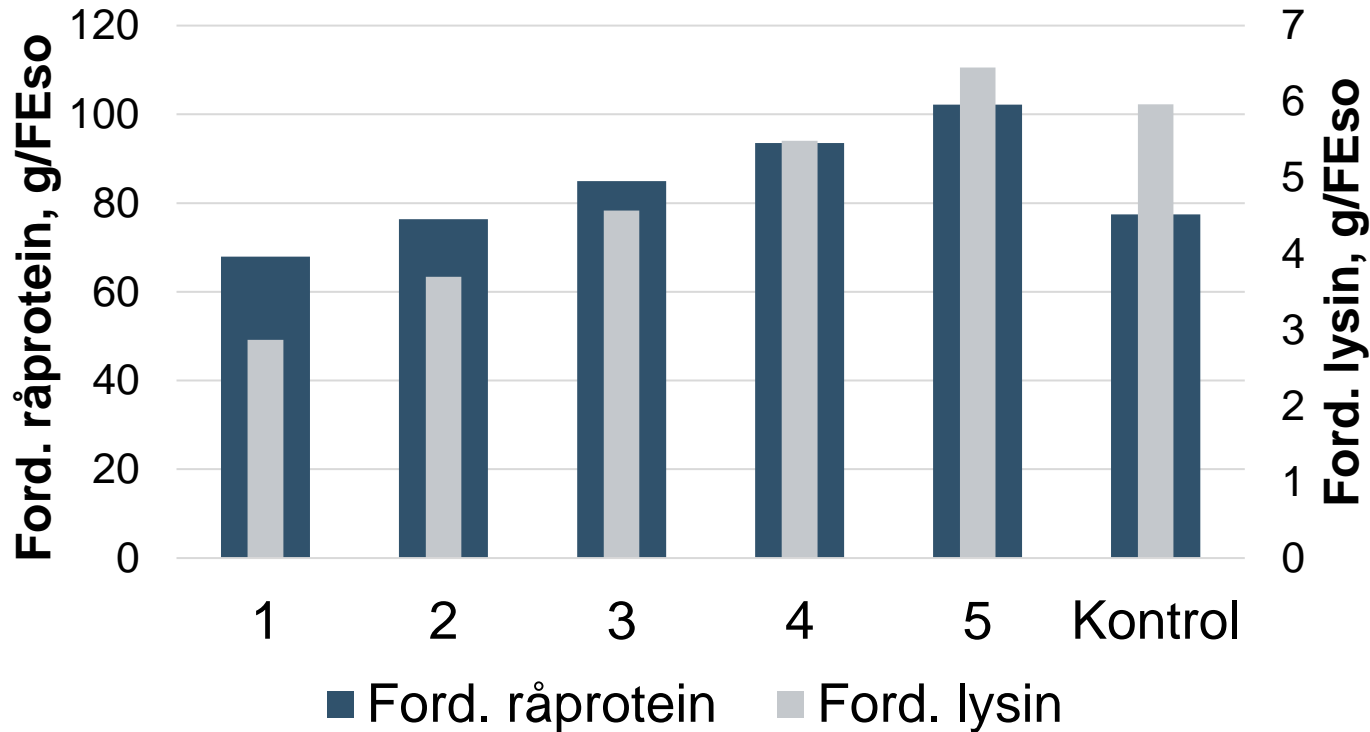
Fordøjeligt lysin og protein til drægtige søer i hele drægtigheden

Sværere at holde huldet med høje niveauer fra dag 28-84

Ekstra protein i sen drægtighed

Mulighed for at optimere fødselsvægten?

Ekstra protein i sen drægtighed

Påvirkning af kropsvægt og rygspæk

Ekstra protein i sen drægtighed

Ingen effekt på mælkeydelse og kuldvægt

Ekstra protein i sen drægtighed

Ingen effekt på mælkeydelse og kuldvægt

Er det uden betydning, hvordan vi fodrer i den sidste måned?

På længere sigt....

Dette kommer I til at høre om ...

Soens (fysiologiske) rejse fra løbning til faring

Reetablering af huld // muskeltilvækst // vækst af moderkager // fostervækst // yvertilvækst

Hvordan skal soen fodres i løbet af drægtigheden

Fodring fra løbning til få dage før faring // ekstra foder i sen drægtighed // ekstra protein i sen drægtighed

Hvordan skal soen fodres i transitionsperioden

Foderstyrke op til faring // protein og aminosyrer op til faring

Konklusioner

Perspektiver

Trends i fodring af drægtige søer

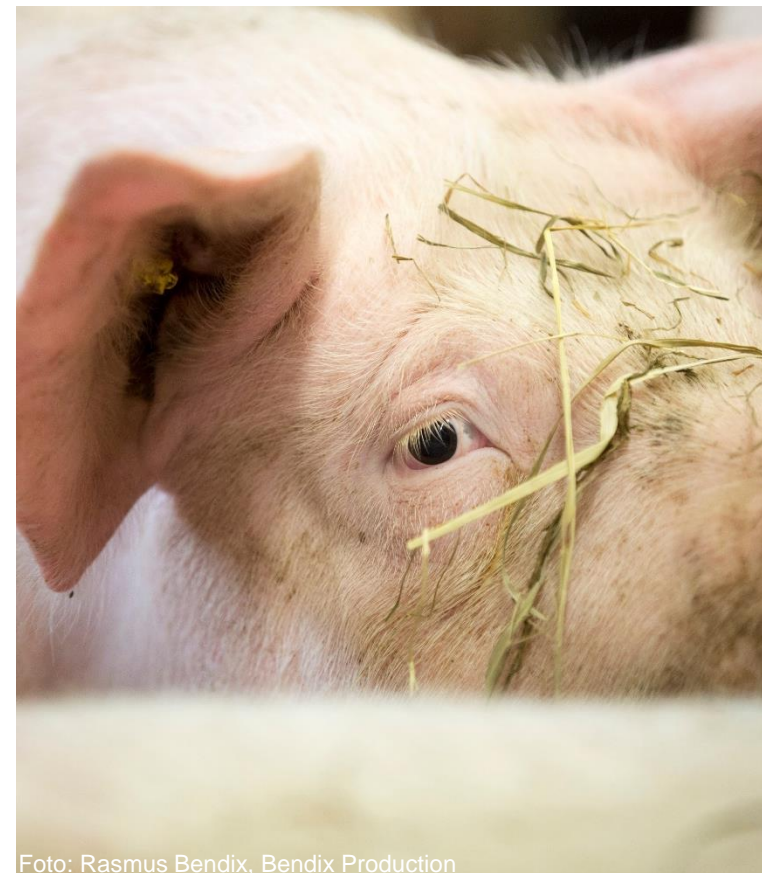
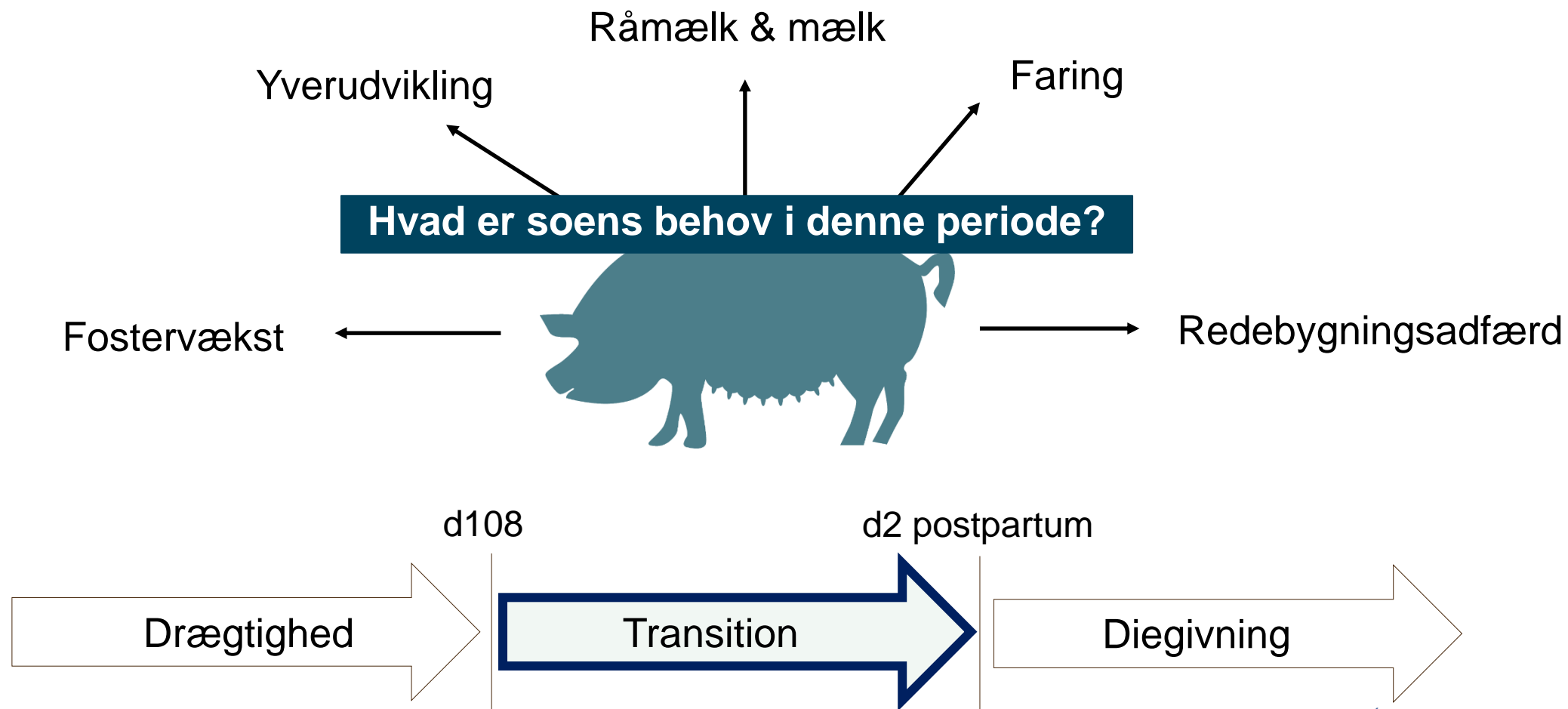

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Transitionsperioden

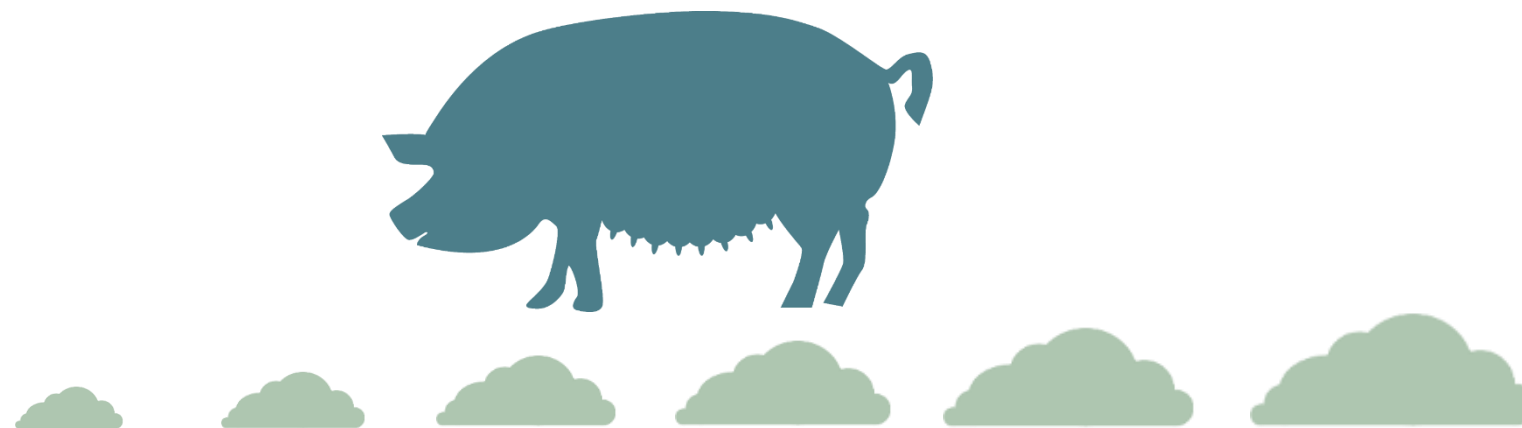
En vigtig periode i soens liv

Foderstyrke op til faring

Betydning på faringsforløbet

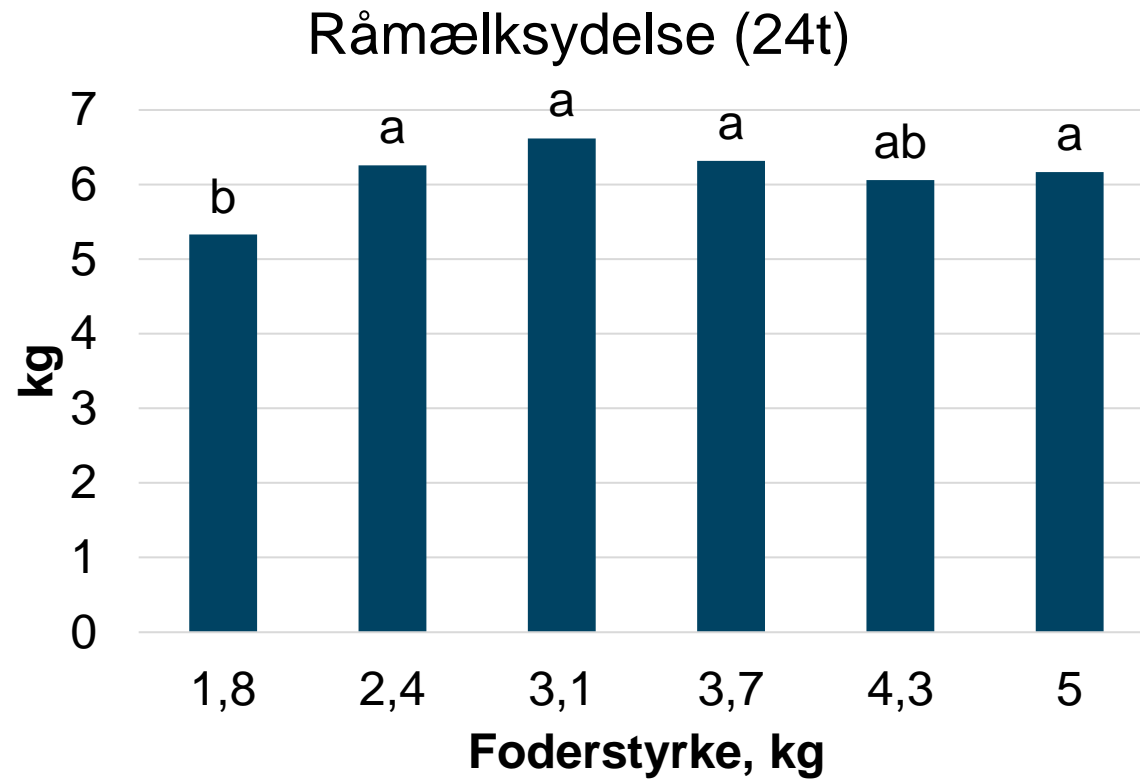
Foderstyrke, kg/d	1,8	2,4	3,1	3,7	4,3	5,0
Faringslængde, t	7,58 ^a	7,11 ^a	5,76 ^{ab}	4,21 ^b	5,61 ^{ab}	5,71 ^{ab}
Faringshjælp, %	4,33 ^{ab}	4,68 ^a	1,43 ^{bc}	0,77 ^c	0,74 ^c	4,72 ^a
Dødfødte, %	8,31	5,86	5,17	3,89	4,66	6,83

Optimal faring ved 4,1 kg/d

**Ved underforsyning mangler soen energi
Ved overforsyning er der risiko for forstoppelse**

Foderstyrke op til faring

Påvirker råmælksproduktion

Råmælksproduktionen topper ved 3,0 kg/d

Begrænset af protein og ikke energi

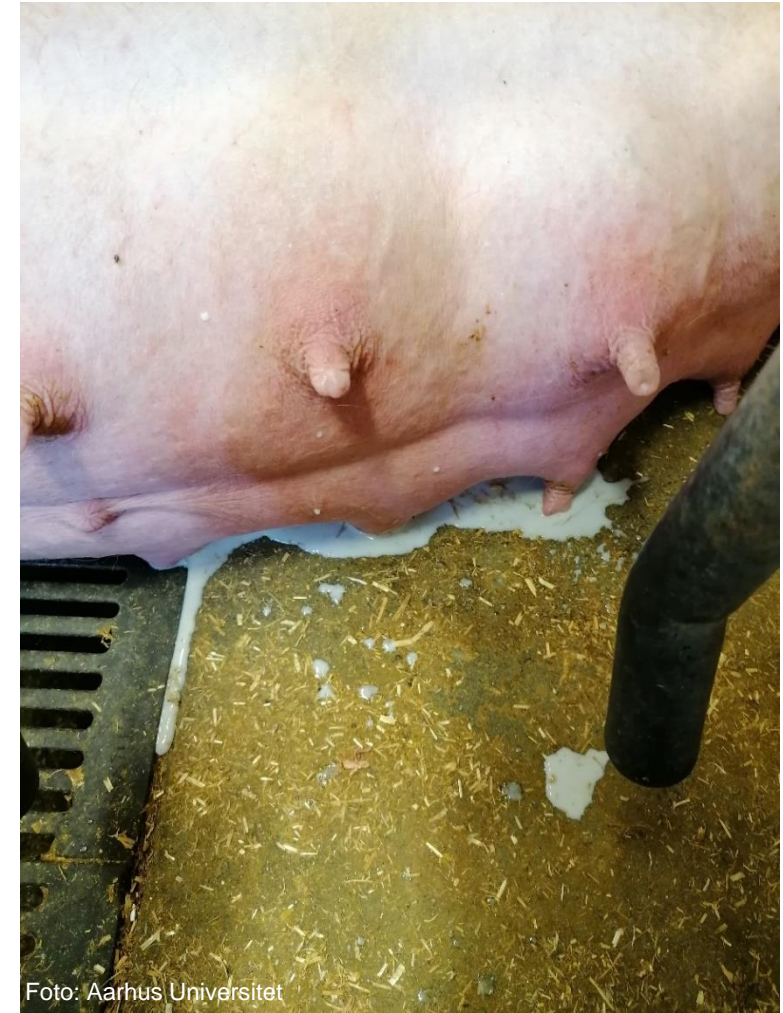

Foto: Aarhus Universitet

Foderstyrke op til faring

Overslæbseffekt på mælkeproduktion

Foderstyrke, kg/d	1,8	2,4	3,1	3,7	4,3	5,0
Mælkeydelse, kg	11,7 ^b	12,8 ^{ab}	13,2 ^{ab}	14,2 ^a	13,6 ^a	13,7 ^a
Kuldvægt ved fravænning, kg	82,4 ^b	94,6 ^a	93,3 ^a	98,4 ^a	98,3 ^a	98,5 ^a
Kuldstørrelse ved fravænning	12,8 ^c	13,7 ^b	13,7 ^b	14,2 ^a	14,0 ^a	13,7 ^b

Diegivningsperformance er optimeret ved 4,1 kg/d i transitionen

Giver øget kuldvægt og flere grise ved fravænning!

Foderstyrke op til faring

Høj foderstyrke giver god faring og diegivning

Vores anbefaling: 3,7 – 4,0 FEso pr. dag

Foto: Aarhus Universitet

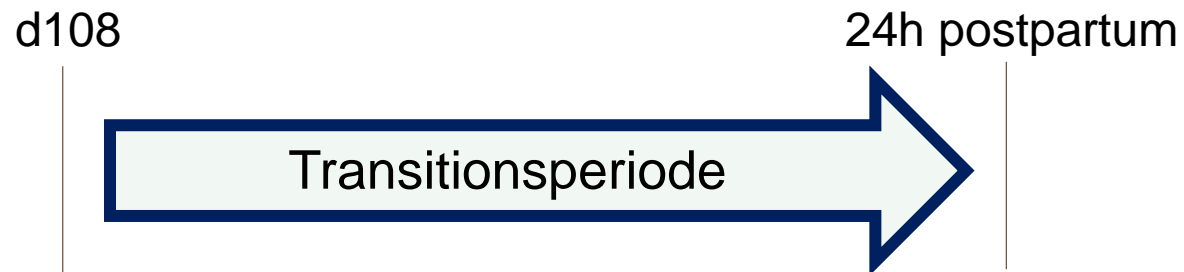
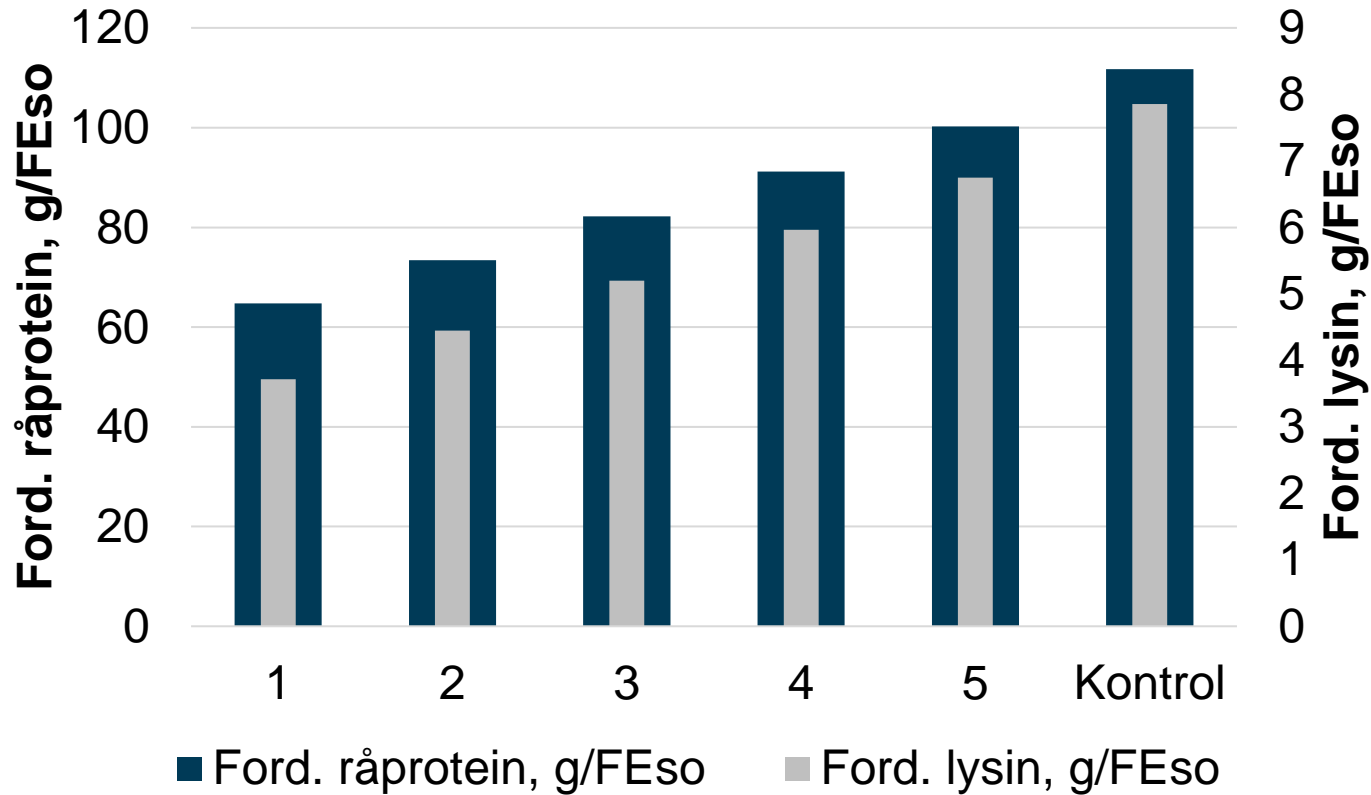

Foto: Aarhus Universitet

Protein og aminosyrer op til faring

Et optimeringsforsøg

Protein og aminosyrer op til faring

Ingen effekt på kuldvægt ved fødsel og råmælksydelse

Protein og aminosyrer op til faring

Overslæbseffekt på mælkeydelse og fravænningsvægt

Foto: Aarhus Universitet

Protein og aminosyrer op til faring

Overslæbseffekt på mælkeydelse og fravænningsvægt

Foto: Aarhus Universitet

**5,3 – 5,4 g ford. lysin/FEso
sidste uge før faring**

Protein og aminosyrer op til faring

Højere prioritering af fostre end yver

Foto: Aarhus Universitet

Kuldstørrelse og -vægt ved fødsel er upåvirket af proteinniveau

>

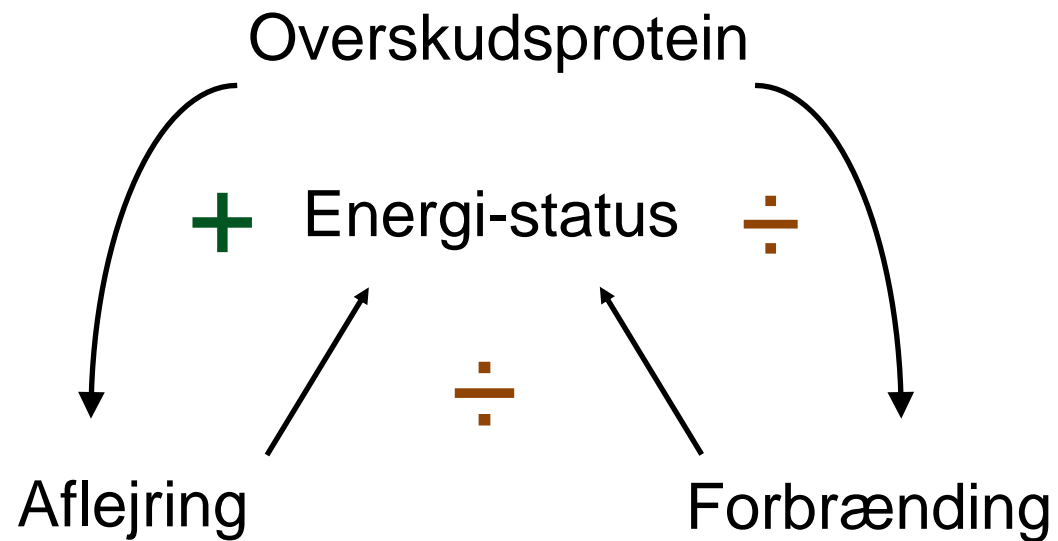
Foto: Aarhus Universitet

Mælkeydelsen falder ved lave proteinniveauer

Protein og aminosyrer op til faring

Overskudsprotein er negativt for energibalancen

Mindre energi til faringsprocessen

Dette kommer I til at høre om ...

Soens (fysiologiske) rejse fra løbning til faring

Reetablering af huld // muskeltilvækst // vækst af moderkager // fostervækst // yvertilvækst

Hvordan skal soen fodres i løbet af drægtigheden

Fodring fra løbning til få dage før faring // ekstra foder i sen drægtighed // ekstra protein i sen drægtighed

Hvordan skal soen fodres i transitionsperioden

Foderstyrke op til faring // protein og aminosyrer op til faring

Konklusioner

Perspektiver

Trends i fodring af drægtige søer

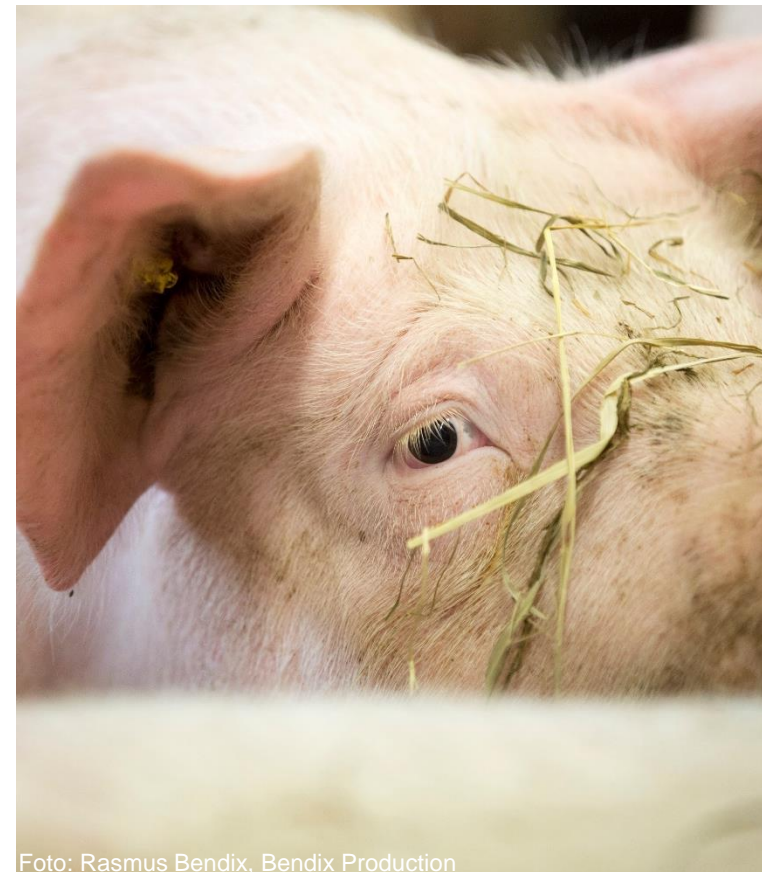

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Konklusioner

Fokus på soens behov under drægtigheden

- Brug af lavprotein og lav-lysin blandinger i det meste af drægtigheden
- 4,0 g ford. lysin pr. FEso ved under 90 g ford. råprotein pr. FEso frem til en uge før faring
- Lavere egen-tilvækst og bedre reetablering af huld

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

AARHUS
UNIVERSITET

SEGES
INNOVATION

Konklusioner

Fokus på soens behov under drægtigheden

- Brug af lavprotein og lav-lysin blandinger i det meste af drægtigheden
- 4,0 g ford. lysin pr. FEso ved under 90 g ford. råprotein pr. FEso frem til en uge før faring
- Lavere egen-tilvækst og bedre reetablering af huld

Markant ændret behov sidste uge før faring

- Gylte og søer har ikke samme behov
  - Forskelligt behov til yverudvikling fra dag 90-100 og frem
- De sidste 7 dage før faring skal søerne have omkring 5,7-6,0 g ford. lysin pr. FEso
- Foderstyrke på omkring 3,7-4,0 FEso pr. dag for at understøtte behovet for lysin og protein

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

AARHUS
UNIVERSITET

SEGES
INNOVATION

Dette kommer I til at høre om ...

Soens (fysiologiske) rejse fra løbning til faring

Reetablering af huld // muskeltilvækst // vækst af moderkager // fostervækst // yvertilvækst

Hvordan skal soen fodres i løbet af drægtigheden

Fodring fra løbning til få dage før faring // ekstra foder i sen drægtighed // ekstra protein i sen drægtighed

Hvordan skal soen fodres i transitionsperioden

Foderstyrke op til faring // protein og aminosyrer op til faring

Konklusioner

Perspektiver

Trends i fodring af drægtige søer

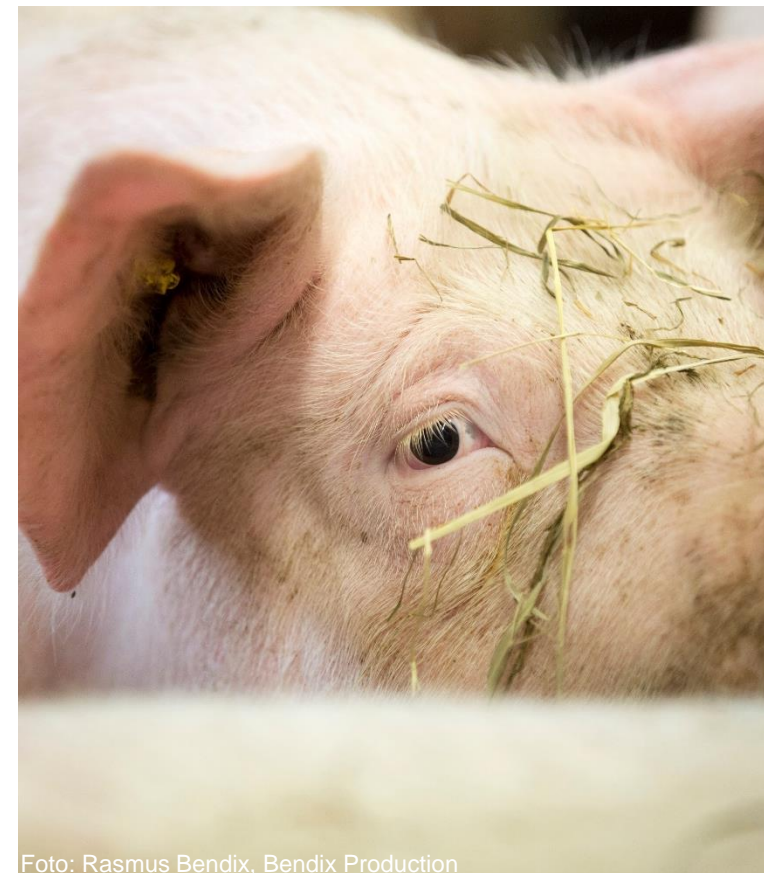

Foto: Rasmus Bendix, Bendix Production

Perspektiver: Trends omkring fodring af drægtige søer

Hvilke muligheder og udfordringer ser vi ..

Fodring af drægtige søer skal tage højde for ...

- At gylte og søer ikke har samme behov for vækst
- At behovet i sen drægtighed er markant forskelligt

Er vi klar til fremtiden med ...

- Et konkurrencepræget system
- Foderoptagelse og daglige næringsstofmængder

En eller to foderblandinger til drægtige søer?

- To - under hensyntagen til soens alder og stadie i drægtighed

Kan drægtige søer bidrage til klimadagsordenen?

- Ja - i form af mindre N i foderet og lettere søer

Foto: Colourbox

AARHUS
UNIVERSITET

SEGES
INNOVATION